

מבוא למקרוכלכלה 10126

אחראי אקדמי: ד"ר ישי מעוז

מרכזת הוראה: גב' גליה עופר

דוא"ל של מרכז/ת ההוראה: galyao@openu.ac.il

מספר נז"ס: 4

תיאור הקורס:

הקורס "מבוא למקרוכלכלה", יחד עם הקורס "מבוא למיקרוכלכלה", מהווים מבוא לתורת הכלכלה. הקורס עוסק בתופעות הכלכליות ברמת המקרו - במישור הדיון בו המשק נתפס כחטיבה אחת, תוך הצגה של תיאוריות מרכזיות הבאות להסביר את התופעות הללו ולהציע פתרונות לבעיות הכלכליות של המשק המודרני. במסגרת זו נדונים בהרחבה נושאים כמו שפל ואבטלה, מדיניות כלכלית פיסקלית ומוניטרית וסחר בינלאומי. הקורס הוא תיאורטי באופיו, ואינו מתמקד בבעיות המשק הישראלי דווקא, אם כי על מנת להאיר ולהבהיר את הדברים מובאות דוגמאות מהמשק שלנו.

מטרת הקורס:

- א. הכרה של מושגי יסוד בכלכלה.
- ב. העמקת ההבנה בתופעות הכלכליות בתחום המקרו, והכרה של הבעיות המרכזיות בתחום.
- ג. רכישת ידיעה בשימוש בכלי ניתוח המקובלים בתיאוריה הכלכלית.
- ד. רכישת יכולת התמודדות בסיסית עם נושאים מקרו-כלכליים המופיעים בדיונים כלכליים (בטלוויזיה, בעיתונות וכיוצ"ב).

נושאי הקורס לפי יחידות הלימוד:

יחידה 1 – מבוא: הצגת התחום והכרת מושגי יסוד

ביחידה הראשונה על הקורס - יחידת המבוא, תלמד מהי תורת הכלכלה ובמה היא עוסקת. תיחשף לתחומי העניין ולמתודולוגיה על המקרו-כלכלה ותכיר את מושגי היסוד. תגלה כי הכלכלה כנושא מושך תשומת לב כי היא דנה בשאלות על אבטלה, אינפלציה, מיתון, צמיחה, שגשוג, וקשרי סחר בינלאומיים.

יחידה 2 – החשבונאות הלאומית

יחידה זו עניינה החשבונאות הלאומית (מדידה בדיעבד). החשבונאות הלאומית עוסקת במדידת הפעילות הכלכלית של המשק הלאומי. במסגרת זו מוצגים מושגי יסוד מרכזיים במקרו-כלכלה, ניתנות הגדרותיהם ומובאות הדרכים למדידתם. במרכז היחידה עומדים המושגים של תוצר לאומי (גולמי ונקי, נומינלי וריאלי), שימושים לעומת מקורות, הכנסה לאומית, הכנסה פנויה וחיסכון.

יחידה 3 – מרכיבי הביקוש המצרפי

יחידה זו מטפלת במרכיבי הביקוש המצרפי (המתוכנן). במסגרת זו מוצגים מושגי הצריכה הפרטית וההשקעה, ומפורטות ההנחות לגבי הגורמים המשפיעים עליהן וכיווני השפעתם, מובהר המושג של צריכה ציבורית והוצאות הממשלה.

יחידה 4 – שיווי משקל בשוק המוצרים

ביחידה זו מוצג המודל הקיינסיאני הפשוט ובאמצעותו נדונים המושגים - תוצר של שיווי משקל ומכפיל ההכנסה הלאומית. מודל זה משמש לדיון בנושא האבטלה והגורמים המשפיעים עליה, וכן לציון בנושא מדיניות פסקלית (תקציבית) והשפעתה על הגדלים המקרו-כלכליים.

יחידה 5 – הכסף במשק ומערכת הבנקאות

יחידה זו עוסקת במקומו ובתפקידו של הכסף במשק המודרני, ובשני מרכיביו - מזומנים ופקדונות עובר ושב. כן נדונים תהליך יצירת הכסף במשק מודרני, העקרונות שלפיהם פועלת מערכת הבנקאות, תפקידיו של הבנק המרכזי במשק והאמצעים העומדים לרשותו לשם פיקוח על כמות הכסף (היצע הכסף) במשק.

יחידה 6 – שוק הכסף

ביחידה זו נדונים הגורמים המשפיעים על כמות הכסף שהיחידות הכלכליות במשק מבקשות להחזיק ברשותן, ומוצג מודל פשוט המראה כיצד הביקוש לכסף ביחד עם היצע הכסף קובעים את שער הריבית במשק. כמו-כן, מבוצעת הבחנה חשובה בין שער ריבית ריאלי לנומינלי.

יחידה 7 – שיווי משקל משולב- שוק המוצרים ושוק הכסף

מטרת יחידה זו לבנות דגם להתנהגותו של המשק. זהו המודל המשולב, המראה את השפעות הגומלין במשק בין שוק הכסף לשוק המוצרים, והמאפשר לבחון סוגיות של מדיניות כלכלית (מוניטרית או פסקלית).

יחידה 8 – מאזן התשלומים ושוק מטבע חוץ

בחלק הראשון של יחידה זו מוצג מאזן התשלומים על סעיפיו המרכזיים. מאזן התשלומים מפרט את העסקאות שביצע המשק עם העולם. במסגרת זו מוצגים מושגי יסוד מרכזיים במסחר הבינלאומי. בחלק השני של היחידה מתואר שוק מטבע חוץ במשק המודרני, תוך דיון בסוגי מדיניות של שער חליפין (קבוע, נייד), תנועות הון ושוק המט"ח בישראל.

יחידה 9 – המשק הפתוח

ביחידה זו מוצג מודל מקרו כלכלי של משק פתוח המקיים מסחר עם העולם. במסגרת זו ידונו נושאים כגון: השפעת מדיניות שער חליפין על המשק, מדיניות ממשלתית במשק פתוח והשפעתה על גדלים מקרו-כלכליים ובכללם הגירעון במאזן התשלומים.

דרישות הקורס:

הלימוד בקורס כולל הגשת מטלות במשך הסמסטר, וכן עמידה בבחינת גמר בהצלחה.

ציון הקורס ייקבע כממוצע משוקלל של ציוני המטלות והבחינה.

כדי לסיים את הקורס ולזכות ב-4 נקודות זכות, עליך לעמוד בדרישות הבאות:

א. לצבור לפחות 14 נקודות בהגשת המטלות- לפחות 4 מטלות מתוכן לפחות 2 ממני"ם.

ב. להשיג לפחות 60 נקודות בבחינת הגמר.

ג. להשיג לפחות 60 נקודות בציון הסופי.

ביבליוגרפיה נדרשת:

נחמיאס, עופר, רוזנברג (2015) מבוא למקרוכלכלה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.